

بررسی موانع انجام پژوهش از دیدگاه اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران: یک مرور نظام‌مند

جعفر فتاحی اصل^۱، رعنا کوثری^{۲*}، مریم دستورپور^۳

چکیده

زمینه و هدف: پژوهش از پایه‌های اساسی در توسعه جوامع محسوب می‌گردد، به طوری که هیچ‌گونه حرکت علمی و منطقی بدون پشتوانه تحقیقات امکان‌پذیر نیست. از طرفی دانشگاه‌ها مهم‌ترین محل تولید علم محسوب می‌شوند و از این رو ساماندهی به تحقیقات دانشگاهی از عوامل مؤثر در پیشرفت جامعه است. هدف از این مطالعه بررسی موانع انجام پژوهش از دیدگاه اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران است.

روش بررسی: در این مرور نظام‌مند ابتدا با جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی Magiran، Noormags، سامانه دانش گستر برکت، Civilica، SID، ISI Web Of Science، PubMed، Science Direct، Scopus و موتورهای جستجو Google scholar و Elmnet با استفاده از کلیدواژه‌های استاندارد، همه مقالات منتشر شده مرتبط بدون اعمال محدودیت زمانی جستجو شدند. در مجموع ۱۱۰ مدرک بازیابی شد. با حذف ۱۰۰ مدرک غیرمرتبط، تکراری و غیر قابل استفاده ۱۰ مقاله پس از کنترل کیفی وارد مطالعه شد. یافته‌ها: در این مطالعه ۹ طبقه موضوعی موانع انجام پژوهش استخراج گردید که موانع آموزشی بالاترین موانع و موانع امکاناتی پایین‌ترین موانع بودند. سایر موانع به ترتیب اهمیت عبارت‌اند از: مالی، علمی، فرهنگی-اجتماعی، فردی، مدیریتی-سازمانی، حرفه‌ای، راهبردی-سیاست‌گذاری.

نتیجه‌گیری: بسیاری از موانع گزارش شده عملکرد نظام آموزشی قبل از دانشگاه و نظام آموزشی دانشگاه را در بر می‌گیرد. آماده‌سازی افراد در نظام آموزشی قبل از دانشگاه، تربیت علمی و فرهنگی افراد برای انجام امور پژوهشی و اتخاذ راهکارهای لازم در نظام آموزشی دانشگاه ضروری به نظر می‌رسد. همچنین اصلاح راهبردها و قوانین رایج در حوزه پژوهش برای تسهیل انجام پژوهش و فراغت خاطر مادی و معنوی پژوهشگران ضروری است.

واژگان کلیدی: موانع پژوهش، اعضای هیأت علمی، دانشگاه‌های علوم پزشکی، مقاله مروری.

۱- استادیار گروه تکنولوژی پرتوشناسی.

۲- کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی.

۳- استادیار گروه آمار زیستی و اپیدمیولوژی.

۱- گروه تکنولوژی پرتوشناسی، دانشکده

پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران

۲- دانشگاه علوم پزشکی دزفول، دزفول، ایران.

۳- گروه آمار زیستی و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران.

*نویسندهٔ مسؤول:

رعنا کوثری؛ دانشگاه علوم پزشکی دزفول، دزفول، ایران.

تلفن: ۰۰۹۸۹۱۶۳۰۳۴۳۸۷

Email: raana.kousari@gmail.com

مقدمه

که مستقیم و غیرمستقیم بر فعالیت های تحقیقاتی تأثیر می - گذارند به درستی معلوم نیست (۸). در تحقیقات پیشین موانعی از قبیل مشغله فکری بیش از حد، عدم تصویب طرح های دلخواه محقق، نبودن امکانات و تجهیزات مورد نیاز برای تحقیق، مقررات دست و پا گیر اداری، پایین بودن حق تحقیق نسبت به زمان صرف شده، مقرون به صرفه نبودن اقتصادی تحقیق، پروسه طولانی بررسی، پرداخت حق تحقیق طرح - های تحقیقاتی، نداشتن اطلاعات به هنگام و صحیح، تغییرات سریع مدیریت ها و قوانین، کمبود پژوهشگران حرفه ای، انتخاب موضوع های ضعیف، ضعف مدیریت و عدم وجود برنامه را از جمله موانع انجام تحقیق دانسته اند (۹، ۱۰). با این حال تعیین دقیق موانع و محدودیت های پژوهش از لازمه های جامعه علمی امروزه کشور است.

مسلم است که اعضای هیئت علمی از ارزشمندترین و اساسی ترین منابع یک دانشگاه و مهم ترین منابع یک کشور برای رشد و توسعه می باشند و بررسی امر تحقیقات بلون ارزیابی موانع آن ها در این راه امکان پذیر نخواهد بود (۳). پژوهش های گوناگونی برای بررسی موانع پژوهش از دیدگاه اعضای هیئت علمی صورت گرفته است، بنابراین هدف از این پژوهش ارائه جمع بندی از نتایج پژوهش های منتشر شده در ارتباط با موانع انجام پژوهش از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشگاه های علوم پزشکی کشور ایران است.

روش بررسی

این مرور نظام مند در دانشگاه علوم پزشکی جندی - شاپور اهواز در سال ۱۳۹۶، با هدف ارائه جمع بندی جامع مطالعات منتشر شده مربوط به موانع انجام پژوهش از دیدگاه اعضای هیأت علمی دانشگاه های علوم پزشکی کشور ایران طراحی و اجرا شد.

پژوهش از پایه های اساسی و عمده در توسعه جوامع محسوب می گردد، به طوری که هیچ گونه حرکت علمی و منطقی بدون پشتوانه تحقیقات امکان پذیر نیست (۱). اهمیت دادن به امر تحقیقات و افزایش فعالیت های پژوهشی در هر کشوری سبب توسعه و پیشرفت شده و خودکفایی و استقلال واقعی را برای آن مملکت به ارمغان می آورد، همچنین پژوهش رکن اساسی هر جامعه و عامل بسیار مهم و اساسی برای رشد و شکوفایی آموزش و تربیت نسل جدید، سازنده اجتماع و پیشرفت علمی و فرهنگی جوامع است (۲). در بعد اقتصادی نیز تحقیق فعالیتی کاملاً ضروری، موجه و دارای بازده مثبت تلقی می شود زیرا مبنای نوآوری و زمینه ساز تحول و تکامل وسایل و ابزارهای تولید است (۳) و توسعه صنعتی، اقتصادی و اجتماعی جوامع، مرهون تحقیق مستمر در تمامی زمینه ها است (۴).

از طرفی دانشگاه ها با در اختیار داشتن بیشترین ظرفیت های فکری و معنوی، مهم ترین محل تولید علم محسوب می شوند و از این رو ساماندهی به تحقیقات دانشگاهی از مهم ترین عوامل مؤثر در پیشرفت همه جانبه جامعه است (۵). ایران از جمله کشورهایی است که دارای دانشگاه ها و مراکز پژوهشی زیادی در زمینه علوم پزشکی است که عمده ترین بخش از تولیدات علمی کشور در زمینه پزشکی را تشکیل می دهند (۶). از سوی دیگر عمده فعالیت - های پژوهشی و تولیدات علمی توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه ها صورت می گیرد و هرچه خدمات خود را با کیفیت بهتری ارائه دهند، توسعه و پیشرفت علمی آن کشور شتاب بیشتری خواهد گرفت (۷). تحقیقات موجود در دانشگاه های کشور نشان می دهد که کاستی ها و مشکلات عدیده ای بر سر راه دانشگاهیان در انجام پروژه های تحقیقی وجود دارد (۲). گرچه اهمیت و جایگاه تحقیقات و همچنین نارسایی کنونی آن مورد تأکید و توافق اکثر مسئولان و حتی اعضای هیئت علمی است، اما ماهیت و کم و کیف موانع و تنگناهایی

مطالعه عبارت بودند از: جامعه مورد پژوهش یکی از دانشگاه-ها یا دانشکده‌های علوم پزشکی ایران باشد، حتماً به یکی از موانع پژوهش یا مشکلات تولید علم با این شرط که انجام پژوهش زیر مجموعه تولید علم در نظر گرفته شده باشد و نتایج مربوط به انجام پژوهش به صورت جداگانه گزارش شده باشند، پرداخته باشد.

معیارهای خروج از مطالعه شامل: مقالاتی که موانع و مشکلات پژوهش در دانشگاه‌های غیر علوم پزشکی یا دیگر سازمان‌ها و نهادها را مورد مطالعه قرار داده و یا نتایج مربوط به دانشگاه علوم پزشکی را مشخصاً گزارش نداده بودند و مقالاتی که موانع انجام پژوهش را از دیدگاه افرادی بجز اعضای هیأت علمی سنجیده و یا نتایج مربوط به دیدگاه اعضای هیأت علمی را مشخصاً گزارش نکرده بودند از مطالعه کنار گذاشته شدند. همچنین چکیده‌های فاقد متن کامل مربوط به مقالات ارائه شده در همایش‌ها و کنفرانس‌ها و مقالاتی که علی‌رغم ارتباط موضوعی به موانع پژوهش نپرداخته بودند، پایان‌نامه‌ها و مقالاتی که دسترسی به متن کامل آن‌ها امکان‌پذیر نبود از مطالعه کنار رفتند.

به این ترتیب ۳۹ مدرک غیرمرتبط با پژوهش و ۴ مدرک دیگر که تکراری تشخیص داده شدند؛ از مطالعه خارج گردید. در نهایت با وجود محدودیت‌های پژوهش ۱۰ مقاله شرایط راه‌یابی به تجزیه و تحلیل مطالعه حاضر را به دست آوردند (شکل-۱). این مقالات در بازه زمانی ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۵ نوشته شده بودند.

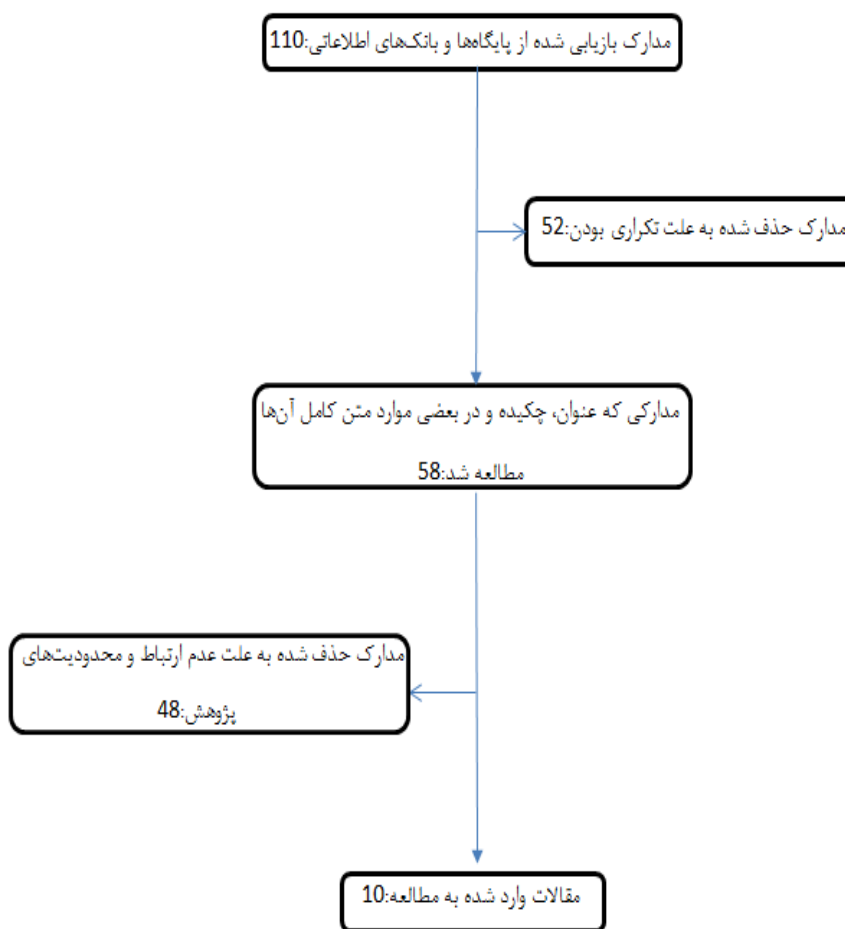
در مرحله تجزیه و تحلیل دیدگاه اصلی نویسندگان دوری گزیدن از توصیف صرف و ارائه تحلیل‌های آماری و قابل بیان با اعداد و درصدهای مشخص و قابل مقایسه بود. به همین منظور، ابتدا تمام عوامل گزارش شده در پژوهش-های وارد شده به مطالعه براساس طبقه‌بندی ارائه شده در پژوهش «بررسی موانع و چالش‌های پژوهش و تولید علم در دانشگاه‌های علوم پزشکی» (۱۱)، به علت پوشش گسترده طبقه‌بندی آن مورد دسته‌بندی قرار گرفتند. این طبقات

در مرحله اول با استفاده از کلیدواژه‌های: موانع پژوهش، مشکلات پژوهش، مشکلات انجام تحقیقات، موانع تحقیقات، مشکلات تولید علم، موانع تولید علم و دانشگاه علوم پزشکی راهبرد جستجو طراحی گردید و با کمک این راهبرد بانک‌های اطلاعاتی Magiran, Noormags, سامانه دانش گستر برکت (Iranmedex) و Civilica و پایگاه اطلاعاتی جهاد دانشگاهی (SID) مورد جست‌وجو قرار گرفتند. به این ترتیب تلاش شد تمام مقالات داخلی مرتبط با موضوع پژوهش گردآوری گردد. در مرحله بعد بانک‌های اطلاعاتی ISI Web Of Science, Scopus, PubMed, Science Direct, و با استفاده از کلیدواژه-های: restrictive factors in research, obstacles of research, research barriers, university of medical sciences, medical university, Iran برای یافتن مقالات انگلیسی زبان مورد جست‌وجو واقع شدند. همچنین در دو موتور جست‌وجوی Google Scholar و علم‌نت جست‌وجو انجام شد. در انجام این جست‌وجوها هیچ محدودیت زمانی در نظر گرفته نشد. به این ترتیب مقالات، چکیده مقالات و مستندات مرتبط با موضوع پژوهش جمع‌آوری گردید. انتخاب کلیدواژه‌ها براساس مرور متون و نظر متخصصین انجام شد.

جست‌وجوی مقالات فارسی و انگلیسی زبان در پایگاه‌های گوناگون در مجموع دستیابی به ۱۱۰ مدرک را در پی داشت. اطلاعات کتابشناختی (عنوان، نام نویسندگان، نام مجله، سال انتشار، دوره و شماره) این مدارک وارد نرم-افزار End Note گردید و با استفاده از امکان Find Duplicate موارد تکراری حذف شد. در این مرحله با حذف موارد تکراری ۵۸ مدرک در اختیار ما قرار گرفت. گام بعدی مطالعه دقیق عنوان، چکیده و در بعضی موارد متن کامل مدارک برای تشخیص مدارک واجد شرایط ورود به مطالعه و حذف مدارک غیرمرتبط از پژوهش بود. معیارهای ورود به

میانگین وزنی، به ما این امکان را می دهد که وزن طبقات (علی رغم این که گویه های هر طبقه از مطالعات گوناگون انتخاب شده اند) به صورت صحیح سنجیده شود و امکان مقایسه طبقات مختلف فراهم شود. برای محاسبه میانگین وزنی هر طبقه، ابتدا درصد گزارش شده مختص هر عامل در مطالعه مربوطه در حجم نمونه آن مطالعه ضرب شد سپس مجموع اعداد به دست آمده بر مجموع حجم نمونه ها تقسیم گردید.

عبارت اند از: علمی، حرفه ای، آموزشی، امکاناتی، مالی، فردی، مدیریتی-سازمانی، فرهنگی-اجتماعی و راهبردی-سیاست گذاری. به این ترتیب تمام عوامل گزارش شده در مطالعات دیگر (بدون توجه به ارائه و یا عدم ارائه طبقه بندی در خود مطالعات) براساس این طبقه بندی مرتب شدند؛ و بعد از آن مهم ترین عامل هر طبقه در هر مطالعه وارد پژوهش حاضر گردید. در ادامه به منظور مشخص شدن میزان اهمیت هر طبقه، میانگین وزنی تمام طبقات محاسبه شد. محاسبه



شکل ۱: فرآیند بررسی و انتخاب مقالات

یافته ها

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، نتایج این مطالعه نتایج نشان داد که از میان ۹ طبقه موضوعی استخراج شده، طبقه «موانع آموزشی» (با میانگین وزنی ۶۵/۳۱ درصد) به عنوان بالاترین مانع انجام پژوهش گزارش شده است. گویه‌های قرار گرفته در این طبقه عبارت‌اند از: عدم آماده‌سازی و پرورش روحیه پژوهشگری در نظام آموزشی قبل از دانشگاه (۱۱) که با ۹۰/۸ درصد به عنوان بیش‌ترین مانع گزارش شده است، عدم همکاری مسئولین مجله دانشگاه در ارائه رهنمود برای چاپ مقاله در مجلات خارجی (۴) با میانگین ۲۰/۵ و کمبود سرفصل‌های روش تحقیق در دروس (۱۲) که با ۵۳/۳ درصد کم‌ترین مانع است.

در مطالعات وارد شده در این پژوهش تنها سه مطالعه «بررسی موانع و چالش‌های پژوهش و تولید علم در دانشگاه‌های علوم پزشکی» (۱۱)، «موانع پژوهش از دیدگاه اعضای هیأت علمی و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، ایران، ۱۳۹۳» (۱۲) و «بررسی موانع مؤثر بر فعالیت‌های تحقیقاتی از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه در سال ۸۹» (۴) موانع آموزشی را مورد سؤال قرار داده‌اند. با این وجود میانگین وزنی مهم‌ترین موانع آموزشی گزارش شده در این سه مطالعه از میانگین وزنی سایر موانع بالاتر است.

در این مطالعه «موانع امکاناتی» با وجود بررسی در اکثر پژوهش‌ها با میانگین وزنی ۴۳/۸۸ درصد در رده آخر از نظر موانع انجام پژوهش قرار گرفت. مهم‌ترین عامل این طبقه «مشکل و طولانی بودن روند تهیه مواد لازم در تحقیق (۱۱)» با میانگین ۹۰ درصد است. همچنین کم‌ترین عامل «نبود تسهیلات لازم برای شرکت در کنگره‌های داخل و خارج از کشور (۵)» با میانگین ۲۱/۹ درصد می‌باشد. دیگر عوامل این طبقه به ترتیب اهمیت عبارت‌اند از: کمبود تسهیلات و امکانات انجام پژوهش (۱۲) با میانگین ۶۴/۴ درصد، طولانی بودن مراحل اداری تهیه وسایل و لوازم مورد نیاز تحقیق (۱۳)

با میانگین ۵۶/۱ درصد، کمبود امکانات و تجهیزات لازم (۸) با میانگین ۳۶/۵۵ درصد، نبودن امکانات و تجهیزات لازم برای انجام تحقیق (۴) ۳۵ درصد، عدم دسترسی به وسایل و امکانات (۱۳) با میانگین ۳۴/۳ درصد، عدم وجود فضای مناسب تحقیقاتی (۱۴) با میانگین ۲۶/۱۵ درصد، تناقض در آمارهای ارائه شده از سوی واحدهای مختلف (۱۴) با میانگین ۲۶/۱۵ درصد، دسترسی محدود به منابع و اطلاعات زمینه‌ای و ابزاری (۱۶) با میانگین ۲۲/۴ درصد می‌باشند.

بعد از موانع آموزشی در انجام پژوهش، رده دوم به موانع مالی با میانگین وزنی ۵۶/۹۰ درصد تعلق گرفت. مهم‌ترین مانع این طبقه «پایین بودن میزان درآمد حاصل از فعالیت‌های تحقیقاتی نسبت به درآمدهای خارج از دانشگاه (۱۱)» با میانگین ۹۰/۲ درصد می‌باشد. همچنین کم‌اهمیت‌ترین عامل این طبقه «اختصاص بودجه ناکافی تحقیق برای هر یک از طرح‌های پژوهشی (۱۵)» با میانگین ۲۵/۳ درصد می‌باشد.

طبقه سوم موانع انجام پژوهش «عوامل علمی» با میانگین وزنی ۵۵/۶۰ درصد می‌باشد. مهم‌ترین عامل این طبقه «عدم تسلط کافی به روش‌های متنوع تحقیق، تهیه پرسشنامه، آزمون‌های آماری (۱۱)» با میانگین ۸۵/۶ درصد و کم‌اهمیت‌ترین عامل «دانش ناکافی از روش‌شناسی و اصول آماری پژوهش (۱۲)» با میانگین ۳۱/۱ درصد است.

طبقه چهارم «موانع فرهنگی - اجتماعی» با میانگین وزنی ۵۳/۱۷ درصد می‌باشد. مهم‌ترین عامل این طبقه « کمی روحیه تلاش و جستجوگری و ترجیح روش‌های راحت‌تر برای نیل به اهداف در عموم آحاد جامعه (۱۱) با میانگین ۸۹/۲ و کم‌اهمیت‌ترین عامل «عدم همکاری لازم بین اعضاء بالینی و علوم پایه در انجام پروژه‌های تحقیقاتی مشترک (۱۶) با میانگین ۳۰/۰۵ درصد» می‌باشد.

طبقه پنجم «موانع فردی» با میانگین وزنی ۵۲/۹۰ درصد می‌باشد. مهم‌ترین عامل این طبقه «وجود روحیه فردگرایی

در اعضای هیئت علمی و عدم تمایل به مشارکت در تحقیقات گروهی و میان رشته‌ای (۱۳) با میانگین ۸۷/۳ و کم‌اهمیت ترین عامل «بی‌اهمیت بودن پژوهش به اعتقاد شخصی (۱۲) با میانگین ۲۴/۴ درصد» می‌باشد.

ششمین طبقه «عوامل مدیریتی-سازمانی» با میانگین وزنی ۵۱/۳۳ درصد است. مهم‌ترین عامل این طبقه «عدم کاربست نتایج تحقیقات (۱۱) با میانگین ۸۷/۷ درصد، و کم‌اهمیت‌ترین عامل «شناخت ناکافی مدیران دانشگاه از مشکلات مربوط به تحقیق (۱۴) با میانگین ۲۵/۵۵ درصد می‌باشند.

طبقه هفتم «موانع حرفه‌ای» با میانگین وزنی ۵۰/۴۹ درصد است. مهم‌ترین عامل این طبقه «اشتغال به کارهای اجرایی روزمره و وقت‌گیر اداری (۱۱)» با میانگین ۸۷ درصد، و کم‌اهمیت‌ترین عامل این طبقه «اشتغال به تدریس (۱۵) با میانگین ۱۹/۲۵ درصد می‌باشند.

طبقه هشتم «موانع راهبردی-سیاست‌گذاری» با میانگین وزنی ۴۴/۸۶ درصد می‌باشد. مهم‌ترین عامل این طبقه «مشخص نبودن جایگاه بخش خصوصی (۱۱) با میانگین ۸۹/۱ درصد، و کم‌اهمیت‌ترین عامل «ناکافی بودن امتیازات پژوهشی در ارتقاء پژوهشگران (۱۱) با میانگین ۲۲/۴ درصد می‌باشند.

جدول ۱: موانع انجام پژوهش

درون مایه اصلی	طبقات	مهم‌ترین عوامل گزارش شده در هر طبقه	تعداد نمونه هر مطالعه	درصد گزارش شده	میانگین وزنی درصدها
آموزشی		عدم آماده‌سازی و پرورش روحیه پژوهشگری در نظام آموزشی قبل از دانشگاه (۱۱)	۲۲۷	۹۰/۸	۶۵/۳۱
		کمبود سرفصل‌های روش تحقیق در دروس (۱۲)	۴۵	۵۳/۳	
		عدم همکاری مسئولین مجله دانشگاه در ارائه رهنمود برای چاپ مقاله در مجلات خارجی (۴)	۱۱۷	۲۰/۵	
		پایین بودن میزان درآمد حاصل از فعالیت‌های تحقیقاتی نسبت به درآمدهای خارج از دانشگاه (۱۱)	۲۲۷	۹۰/۲	
		فقدان امکان دریافت بورس و فرصت‌های مطالعاتی (۱۳)	۱۳۲	۷۷/۳	
		تخصیص هزینه پایین به پژوهش (۱۲)	۴۵	۷۱/۱	
موانع انجام پژوهش مالی		عدم وجود انگیزه کافی مالی برای تحقیق (۱۴)	۸۸	۴۸/۲۵	۵۶/۹۰
		پایین بودن بودجه طرح‌های تحقیقاتی (۴)	۱۱۷	۴۰/۲	
		نبودن بودجه کافی برای تحقیق (۸)	۶۷	۲۹/۱	
علمی		پایین بودن حق‌الزحمه طرح‌های تحقیقاتی (۵)	۱۲۱	۲۶/۴۵	۵۵/۶۰
		اختصاص بودجه ناکافی تحقیق برای هر یک از طرح‌های پژوهشی (۱۵)	۸۳	۲۵/۳	
		عدم تسلط کافی به روش‌های متنوع تحقیق، تهیه پرسشنامه، آزمون‌های آماری (۱۱)	۲۲۷	۸۵/۶	
		نداشتن تسلط کافی به زبان انگلیسی (۱۶)	۲۲۸	۳۷/۷	
		آشنایی به اصول در روش‌های آماری تحقیقات (۱۱)	۶۷	۳۱/۳۵	
	دانش ناکافی از روش‌شناسی و اصول آماری پژوهش (۱۲)	۴۵	۳۱/۱		

	۸۹/۲	۲۲۷	کمی روحیه تلاش و جستجوگری و ترجیح روش‌های راحت‌تر برای نیل به اهداف در عموم آحاد جامعه (۱۱)	
	۳۹/۳	۱۱۷	عدم انجام تحقیقات تیمی در دانشگاه (همکاری گروه‌های آموزشی مختلف در انجام طرح‌های تحقیقاتی) (۴)	
۵۳/۱۷	۳۸/۶	۸۸	ضعف کارگروهی در دانشگاه (۱۴)	فرهنگی -
	۳۰/۰۵	۲۲۸	عدم همکاری لازم بین اعضاء بالینی و علوم پایه در انجام پروژه‌های تحقیقاتی مشترک (۱۶)	اجتماعی
	۸۷/۳	۲۲۷	وجود روحیه فرد گرایی در اعضای هیأت علمی و عدم تمایل به مشارکت در تحقیقات گروهی و میان‌رشته‌ای (۱۱)	
	۷۰/۴	۱۳۲	فقدان رفاه اعضای هیئت علمی برای انجام پژوهش (۱۳)	
	۴۲/۰۵	۸۸	عدم وجود انگیزه کافی و پایدار درونی و شخصیتی برای تحقیق (۱۴)	
	۳۹/۵۵	۶۷	کمبود وقت و مشغله زیاد (۸)	
۵۲/۹۰	۳۸/۸	۱۲۱	علاقه نداشتن به فعالیت‌های پژوهشی (۵)	فردی
	۲۶/۵	۸۳	اشتغال هم‌زمان به چندکار (۱۵)	
	۲۶/۵	۱۱۷	چون دست آورده علمی محققان در داخل کشور به دلیل بی توجهی بخش دولتی و فعال نبودن بخش خصوصی به مرحله استفاده و تولید انبوه نمی‌رسد لذا برای انجام تحقیق انگیزه ندارم (۴)	
	۲۴/۴	۴۵	بی اهمیت بودن پژوهش به اعتقاد شخصی (۱۲)	
	۸۷/۷	۲۲۷	عدم کاربست نتایج تحقیقات (۱۱)	
	۷۳/۳	۴۵	آئین‌نامه‌های محدودکننده اداری (۱۲)	
	۴۹/۴	۱۰۹	سختگیری در تصویب طرح‌های مورد علاقه پژوهشگر و مقررات دست و پا گیر اداری در انجام پژوهش (۱۱)	
	۴۷	۱۱۷	عدم برابری کار ساعت تحقیق با کار ساعت تدریس در دانشگاه (۴)	
	۳۸/۶	۱۳۲	بی‌توجهی مسئولین به ضرورت انجام تحقیق توسط اعضای هیئت علمی (۱۳)	
۵۱/۳۳	۳۷/۱۵	۱۲۱	عدم استفاده بهینه از نتایج پژوهش (۵)	مدیریتی -
	۳۴/۳	۶۷	مقررات دست و پا گیر اداری (۱۱)	سازمانی
	۳۰/۷	۸۳	پیچیدگی امور اداری (۱۵)	
	۲۵/۵۵	۸۸	شناخت ناکافی مدیران دانشگاه از مشکلات مربوط به تحقیق (۱۴)	
	۸۷	۲۲۷	اشتغال به کارهای اجرایی روزمره وقت گیر اداری (۱۱)	
	۶۸/۹	۴۵	کمبود زمان به علت دغدغه شغلی (۱۲)	
	۶۲/۹	۱۳۲	کمبود وقت به دلیل انجام وظایف سنگین آموزشی (۱۳)	
	۴۰/۹	۸۸	حجم زیاد کار و انتظارات مختلف دانشگاه از اعضای هیأت علمی (۱۴)	
	۳۷/۳	۲۲۸	مشغله زیاد در امور آموزشی، تدریس و یا درمان (۱۶)	
۵۰/۴۹	۳۲/۲	۱۰۹	کمبود وقت به دلیل تدریس زیاد (۹)	حرفه‌ای
	۳۱/۴	۱۲۱	تعداد زیاد ساعت تدریس به اساتید فرصت پژوهش نمی‌دهد (۵)	

	۱۹/۲۵	۸۳	اشتغال به تدریس (۱۵)	
	۸۹/۱	۲۲۷	مشخص نبودن جایگاه بخش خصوصی (۱۱)	
	۶۹/۷	۱۳۲	ارجحیت آموزش بر پژوهش (۱۳)	
	۴۷	۱۱۷	بی تأثیر بودن نتایج تحقیق در تصمیم گیری مدیران و برنامه ریزان در سطح کشور (۴)	
	۳۹/۲	۸۸	عدم وجود تشویق و ترغیب پژوهشگران در انجام پژوهش (۱۴)	راهبردی -
۴۴/۸۶	۳۶/۲	۲۲۸	طولانی بودن زمان ارائه تا چاپ مقالات فارسی (۱۶)	سیاست -
	۳۱/۹	۸۳	عدم وجود نظام متمرکز تحقیقاتی (۱۵)	گذاری
	۳۱/۱	۴۵	ناکافی بودن امتیازات پژوهشی در ارتقاء (۱۲)	
	۲۲/۴	۶۷	کافی نبودن امتیازات پژوهشی در ارتقاء پژوهشگران (۱۱)	
	۹۰	۲۲۷	مشکل و طولانی بودن روند تهیه مواد لازم در تحقیق (۱۱)	
	۶۴/۴	۴۵	کمبود تسهیلات و امکانات انجام پژوهش (۱۲)	
	۵۶/۱	۱۳۲	طولانی بودن مراحل اداری تهیه وسایل و لوازم مورد نیاز تحقیق (۱۳)	
	۳۶/۵۵	۶۷	کمبود امکانات و تجهیزات لازم (۸)	
	۳۵	۱۱۷	نبودن امکانات و تجهیزات لازم برای انجام تحقیق (۴)	
۴۳/۸۸	۳۴/۳	۸۳	عدم دسترسی به وسایل و امکانات (۱۵)	امکاناتی
	۲۶/۱۵	۸۸	عدم وجود فضای مناسب تحقیقاتی (۱۴)	
	۲۶/۱۵	۸۸	تناقض در آمارهای ارائه شده از سوی واحدهای مختلف (۱۴)	
	۲۲/۴	۲۲۸	دسترسی محدود به منابع و اطلاعات زمینه ای و ابزاری (۱۶)	
	۲۱/۹	۱۲۱	نبود تسهیلات لازم برای شرکت در کنگره های داخل و خارج از کشور (۵)	

بحث

که گویه های عدم آماده سازی و پرورش روحیه پژوهشگری در نظام آموزشی قبل از دانشگاه (۹۰/۸ درصد)، کمبود سرفصل های روش تحقیق در دروس و عدم همکاری مسئولین مجله دانشگاه در ارائه رهنمود برای چاپ مقاله در مجلات خارجی را در بر دارد مهم ترین مانع ذکر شده است. آن چه که اعضای هیئت علمی به عنوان موانع آموزشی موجود ذکر کرده اند بیانگر عدم آموزش مناسب علمی و فرهنگی در سیستم های آموزشی دانشگاه و قبل از دانشگاه است. پژوهش نیز مانند حوزه های دانشگاهی دیگر به آموزش اثربخش، هدفمند و مادام العمر نیاز دارد. آموزش به معنی هر

پژوهش و تولید علم از مهم ترین شاخصه های توسعه جوامع محسوب می شوند (۱۷). اهمیت دادن به امر تحقیقات و افزایش فعالیت های پژوهشی در هر کشور سبب توسعه و پیشرفت شده، خودکفایی و استقلال واقعی را برای آن جامعه به ارمغان می آورد (۷).

مطالعه حاضر به موانع انجام پژوهش از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشگاه های علوم پزشکی ایران پرداخته است. موانع گزارش شده شامل موانع آموزشی، مالی، علمی، فرهنگی - اجتماعی، فردی، مدیریتی - سازمانی، حرفه ای، راهبردی - سیاست گذاری و امکاناتی می باشد. موانع آموزشی

اینگونه برشمرده‌اند: عوامل مربوط به دانشجو، عوامل مربوط به استاد، محیط آموزشی، انگیزه پیشرفت تحصیلی، عوامل مربوط به سیستم آموزشی کشور، عوامل مربوط به سیستم ارزشیابی و پایش دانشجو، عوامل مربوط به مسایل اقتصادی؛ تلاش در جهت برطرف نمودن این موانع می‌تواند به آموزش اثربخش و رفع موانع آموزشی کمک کند (۲۰).

اختصاص میانگین ۵۶/۹۰ درصد به موانع مالی و جایگاه دوم در بین موانع دیگر اهمیت مسائل مالی را بیش از پیش مشخص می‌کند. همچنین در نتایج این پژوهش موانع مالی درجه اهمیت بیش‌تری نسبت به موانع علمی و فرهنگی-اجتماعی کسب کرده‌اند. موانع مالی ذکر شده نشان می‌دهند که بودجه اختصاصی به پژوهش‌های گوناگون پاسخگوی نیازهای پژوهشگران نمی‌باشد همچنین منفعت مالی که از انجام پژوهش عاید می‌شود مهم و مورد توجه پژوهشگران است. در حال حاضر نه تنها منفعت مادی بلکه منفعت معنوی پژوهش‌ها نیز رضایت بخش نیست چرا که سیاست‌های مربوط به امتیازات پژوهشی و مسائل مربوط به ارتقاء علمی پژوهشگران نیز از سوی اعضای هیأت علمی به عنوان مانع ذکر شده‌اند. امکان مالی استفاده از بورس و فرصت‌های مطالعاتی مشکل دیگر پژوهشگران است.

قرار گرفتن موانع فرهنگی-اجتماعی و موانع فردی با میانگین وزنی نزدیک به هم در رده‌های چهارم و پنجم نشان می‌دهد فرهنگ سازی برای مشارکت و کار گروهی در جهت منافع عمومی در کنار رفع دغدغه‌های شخصی افراد می‌تواند در زمینه فعالیت‌های پژوهشی کمک کننده باشد. عدم همکاری‌های تیمی و کارگروهی مورد تأکید اعضای هیأت علمی بوده است. در مطالعه یزدی مقدم نیز انجام تحقیقات به صورت فردی و توجه نکردن به تحقیقات گروهی توسط دانشجویان و محققان ۸۰ درصد برآورد شد (۱۹). همچنین در مطالعه مرادی مشخص گردید که موانع محیطی فراروی پژوهش دارای بیش‌ترین اهمیت هستند که از بین این موانع سه مؤلفه فقدان فرهنگ تحقیق، نهادینه نشدن امر تحقیق و

گونه فعالیت یا تدبیر از پیش ریزی شده‌ای است که با هدف ایجاد یادگیری در فراگیر و ایجاد تغییرات لازم در رفتار آن‌ها طراحی و اجرایی شود عوامل مؤثر بر یادگیری بسیار گسترده و وسیع می‌باشند و شناسایی این عوامل در رفع مشکلات و نارسایی‌های موجود در سیستم آموزشی مهم است (۱۸) سیستم آموزشی قبل از دانشگاه تأکیدی بر پژوهش ندارد و به صورت نظام‌مند افرادی با روحیه پژوهشگری تربیت نمی‌کند. این افراد با عدم روحیه مناسب برای فعالیت‌های پژوهشی وارد سیستم دانشگاه می‌شوند که تأکید فراوانی بر امر پژوهش دارد. همچنین سیستم آموزشی دانشگاه نیز به قدر کفایت سرفصل‌های مربوط به پژوهش را در برنامه آموزشی خود نمی‌گنجانند و در نتیجه تربیت علمی پژوهشگران به طور کامل انجام نمی‌گیرد. ذکر مسئله «عدم همکاری مسئولین مجله دانشگاه در ارائه رهنمود برای چاپ مقاله در مجلات خارجی» به عنوان یک مانع مهم از دیدگاه اعضای هیئت علمی بیانگر عدم وجود سازوکار مشخص و دقیقی در مبحث انتشار نتایج پژوهش و چه بسا دیگر مراحل پژوهش می‌باشد. در نتیجه اعضای هیئت علمی در دریافت این رهنمودها دچار سردرگمی گشته و از بسیاری از مسائل مرتبط با این حوزه ناآگاه می‌مانند. موافقت اعضای هیأت علمی با ضعف بودن این اعضا در بعضی از جنبه‌های علمی نیز نشان می‌دهد که دستاوردهای نظام آموزشی دستاوردهای کاملی نبوده و عملکرد فعالیت‌های پژوهشی تأثیر چشم‌گیری از این نظام می‌پذیرد. در مطالعه یزدی مقدم نیز نتایج همسو با این پژوهش به دست آمد، در مطالعه او ناآشنا بودن دانشجویان و محققان پرستاری با انجام تحقیقات کاربردی ۷۲ درصد برآورد گردید. یزدی مقدم بیان کرد که معمولاً بیش‌تر دانشجویان و محققان به تحقیقات توصیفی روی می‌آورند زیرا با نحوه انجام تحقیقات کاربردی به طور صحیح آشنایی ندارند (۱۹). از طرفی دیگر لازم است تمام این آموزش‌ها به شیوه اثربخش باشند. پیش از این دستورپور و همکاران در یک پژوهش کیفی موانع آموزش اثربخش را

علی رغم اهمیت بی چون و چرای فراهم بودن امکانات مورد نیاز پژوهش، در این مطالعه «موانع امکاناتی» با وجود بررسی در اکثر پژوهش ها در رده آخر از نظر موانع انجام پژوهش قرار گرفت. این نتایج نشان می دهد که در عین فراهم بودن امکانات مورد نیاز برای انجام پژوهش مسائل آموزشی، مالی، فرهنگی - اجتماعی، فردی و... اهمیت به سزایی دارند. نقطه قوت پژوهش حاضر این است که مطالعات مربوط به موانع انجام پژوهش در دانشگاه های علوم پزشکی کشور را از دیدگاه اعضای هیأت علمی به صورت یکجا مورد بررسی و تحلیل آماری قرار داده است و مطالعات مورد بررسی گستردگی قابل قبولی در کشور دارند. با این حال محدودیت هایی از قبیل: حذف ۳ مدرک به علت کیفیت پایین، حذف ۶ مدرک به این علت که نحوه گزارش نتایج آن ها قابل استفاده در این پژوهش نبود و عدم امکان دستیابی به متن کامل ۲ مطالعه در این پژوهش وجود داشت. همچنین «طبقه سیاسی» که در پژوهش «بررسی موانع و چالش های پژوهش و تولید علم در دانشگاه های علوم پزشکی» (۱۱) مورد بررسی قرار گرفته بود به علت این که در هیچ مطالعه دیگری بررسی نشده بود حذف گردید.

نتیجه گیری

بسیاری از موانع گزارش شده عملکرد نظام آموزشی قبل از دانشگاه و نظام آموزشی دانشگاه را در بر می گیرد. آماده سازی افراد در نظام آموزشی قبل از دانشگاه و تربیت علمی و فرهنگی افراد برای انجام امور پژوهشی ضروری به نظر می رسد. نظام آموزشی قبل از دانشگاه می تواند با تدوین دروس مرتبط با پژوهش، برگزاری کارگاه های آموزشی، ایجاد فعالیت های فوق برنامه برای تشویق به انجام پژوهش، در راستای تربیت افراد مشتاق به تحقیق قدم بردارد. نظام آموزشی دانشگاه نیز می تواند با گنجاندن دروس مرتبط با پژوهش مثل روش تحقیق، جستجو و بازیابی اطلاعات، مقاله نویسی، رفرنس نویسی و غیره در سرفصل های دروس،

فقدان جو علمی و حقیقت جویی دارای بالاترین اهمیت بودند (۲۱). این نتایج نشان می دهد ترجیح منفعت جمعی بر سود شخصی هنوز به طور رضایت بخشی وجود ندارد. و چه بسا هدف غایی از انجام پژوهش که منفعت رسانی به کل سازمان و در ابعاد بزرگتر کل جامعه می باشد به صورت صحیح توسط اعضای هیأت علمی درک نشده است.

موانع مدیریتی - سازمانی، حرفه ای و راهبردی - سیاست گذاری علی رغم قرارگیری در رده های پایین جدول میانگین متوسطی را به خود اختصاص داده اند و نمی توان آن ها را موانع کم اهمیتی در نظر گرفت. این موانع تا حدود بسیار زیادی خارج از کنترل اعضای هیأت علمی بوده و تحت تأثیر عواملی از قبیل خط مشی و ساز و کار سازمانی و اداری، قوانین رایجی که اعضای هیأت علمی ملزم به رعایت آن ها هستند، انتظارات سازمانی موجود از کیفیت و نتایج پژوهش - هایی که انجام می گیرند و مسیری که پژوهشگران باید برای تدوین و انتشار تحقیقات خود طی کنند، هستند.

قوانین و دستورالعمل هایی که از بالاترین سطوح سیاست گذاری تا سطوح پایین مدیریتی و اداری وضع می شوند بر عملکرد پژوهشی محققان اثرگذارند. از راهبردها و سیاست های کلان از جمله مشخص نبودن جایگاه بخش خصوصی و بی تأثیر بودن نتایج تحقیق در تصمیم گیری مدیران و برنامه ریزان در سطح کشور گرفته تا قوانین مربوط به حجم فعالیت های اجرایی و آموزشی گوناگون مورد انتظار از اعضای هیأت علمی و قوانین و آئین نامه های مربوط به تصویب و طی مراحل اداری و استفاده از نتایج پژوهش ها در سطح دانشگاه همگی موانع مهم و اثرگذار بر پژوهش می باشند. نتایج پژوهش حیدری سورشجانی نیز همسو با یافته های مطالعه حاضر است. در مطالعه حیدری مشخص شد از دیدگاه فعالان حوزه پژوهش میزان ضعف در اجرایی کردن و استفاده از یافته های پژوهشی در عمل ۹۰/۲ درصد و نبودن حمایت مسئولین دانشگاهی در کاربرد یافته های پژوهشی ۴۷ درصد بوده است (۲۱).

منابع اطلاعاتی، انتشار نتایج پژوهش و غیره در این راستا اقدام نماید. همچنین اصلاح راهبردها و قوانین رایج در حوزه پژوهش برای تسهیل انجام پژوهش و فراغت خاطر مادی و معنوی پژوهشگران ضروری است.

برگزاری کارگاه‌های آموزشی مکمل برنامه‌های درسی و به کارگرفتن کتابداران متخصص در کتابخانه‌های وابسته به منظور ارائه راهنمایی و آموزش در مراحل مختلف پژوهش از قبیل جستجوی اطلاعات گوناگون، استفاده صحیح از انواع

منابع

- 1-Alibeik MR, Bagheri Z, Mohaghegh N, Haghani H. Methodology Of Tehran University Of Medical Sciences Articles Indexed In PubMed: 2012. *Journal of PayavardSalamat* 2015; 9(2): 162-179.
- 2-Sadeghi S, Tohidnia MR, Heydarheydari S, Golchinnia N, Sohrabi N. A survey on barriers in performing research activities from the perspective of faculty members of Kermanshah University of Medical Sciences, 2011. *J Clin Res ParamedSci* 2014; 2(4): 243-250.
- 3-Samieerad F, Ghasemi Z. Research Accountability of Faculty Members at Qazvin University of Medical Sciences. *Journal of Medical Education Development* 2014; 7(14): 59-71.
- 4-Mir Ghafari SH, Nazari H, Motezaker M. A survey of effective barriers on research activities in viewpoint of faculty members of Urmia university of medical sciences, 2010. *The journal of Urmia university of medical sciences* 2012; 10(6):858-866.
- 5-Hajsalehi E, Soltani R, Sharifirad Gh. Research barriers from the viewpoint of faculty members Isfahan University of Medical Sciences. *Journal of Health System Research* 2014; 10(1):98-105.
- 6-Safdari R, Ghazisaeidi M, Ehtesham H, Robiaty M, Ziaee N. Barriers to Research in Medical Sciences from the Viewpoint of Faculty Members of Birjand University of Medical Sciences in 2012. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2016; 15(6): 515-26.
- 7-EbrahimZade F, Ghorbani M, Almasi A. The assessment of barriers to research from the viewpoint of faculty members of Lorestan University of Medical Sciences and relationship to research performance of them. *scientific magazine yafte* 2016; 18(1):28-41.
- 8-Abedini SA, Abedini SE, Kamal Zadeh H, Momeni E, Zare Sh. Faculty Members of Hormozgan Medical College Points of Views about Research Barriers. *journal of Dena* 2009; 4(1,2):52-58.
- 9-Badrizadeh A, Gholami Y, Birjandi M, Beiranvand G, Mahooti F. Barriers to research from viewpoint of faculty members of Lorestan university of medical sciences. *yafte*. 2009; 11 (3):93-100.
- 10-Darabi SH, Koochpaii A, Yoosefi MH, KomeiliMovahed T, Ahmari Tehran H, Rahmani M. A survey of the severity of research problems before and after administrative and management interventions in viewpoint of faculty members and researchers if Qom university of medical sciences, 2004-2008. *Journal of Qom university of medical sciences* 2009; 3(3):37-43.
- 11-Karimian Z, Sabaghian Z, Saleh Sedghpoor B. Barriers and challenges of research and science generating in medical universities. *Iranian Higher Education Quarterly Journal* 2011; 3(4):36-63.
- 12-Esmail F, Amani F, MolaviTaleghani Y, Fathi A, Kahnamouei-aghdam F, Fatthzadeh-Ardalani GH. Research barriers from the viewpoint of faculty members and students of Ardabil University of Medical Sciences, Iran, 2014. *International Journal of Research in Medical Sciences* 2015; 4(6): 1926-1932.
- 13-Sohrabi Z, Farajolahy M. Research barriers from viewpoints of faculty members of Iran university of medical sciences. *Journal of Medical Council of Iran* 2009; 27(2):175-178.
- 14-SotodehAsl N, Ghorbani R, Rashidy-Pour A. Viewpoints of faculty members of Semnan University of Medical Sciences about research barriers. *koomesh* 2014; 16(1) :1-7.
- 15-Koorki M, Mahjub H, Sheikh N. Study of the Academic Members Attitude about Main Factors of Not Approaching to Scientific Writing in Hamadan University of Medical Sciences. *Sci J Hamadan Univ Med Sci*. 2008; 14 (4):59-63.
- 16-Karimi A, Mehdipour Y, Mohammadpour A, Pirozanfar S. Barriers to Research: the Viewpoint of Faculty Members of Zahedan University of Medical Sciences. *Health Information Management* 2011; 7(4): 467-474.
- 17-Fazlolahi S. Exploration and classification of barriers to science production from viewpoints of faculty members of Qom province's universities. *Marifat* 2009; 18(141): 128-142.
- 18-Merghati-KhoeiE, Zareie F, Dastoorpour M, Rimaz SH, Bayat AR. Exploring The Teaching and Learning Approaches from the viewpoint of Postgraduate Students. *Journal of Health Education and Health Promotion* 2013; 1(3). 67-82.

- 19-YazdiMoghadam H, Mohammadi E. Investigating the causes of not applicable results and findings of nursing research to promote education. Quarterly of The Horizon of Medical Sciences 2007; 13(4): 66-73.
- 20-Dastoorpoor M, Moradi M, Estebsari F, Zolala F. Mentors' and Postgraduate Students' Perception about Characteristics of Effective Education, Kerman University of Medical Sciences, Iran. Journal of Medical Education Development Center 2016; 12(4):626 -643.
- 21-Identifying and prioritizing the barriers to research: the case study of research centers of Ministry of Science, Research and Technology. Journal of Science & Technology Policy 2013; 6(1): 36-48.
- 22- Heidari-Soureshjani S, Mobasheri M, Drees F, Mohammadi S, Kazemi -Vardanjani AR. Study of barriers to preparation, administration and utilization of research findings from viewpoints of faculty members and active experts in research area in Shahrekord University of Medical Sciences. J ShahrekordUniv Med Sci 2016; 18(2): 72-81.

A Survey on Research Barriers from the Viewpoint of Faculty Members of Medical Universities of Iran: A Systematic Review

Jafar Fatahiasl¹, Raana Kousari^{2*}, Maryam Dastoorpoor³

1-Assistant Professor of Radiology Technology.

2-MSc of in Medical Library and Information Science.

3-Assistant Professor of Epidemiology and Biostatistics.

1-Department of Radiology Technology, Faculty of Paramedicine, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

2-Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran.

3-Department of Epidemiology and Biostatistics, Faculty of Public Health, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

*Corresponding author:

Raana Kousari; Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran.

Tel: +989163034387

Email: raana.kousari@gmail.com

Abstract

Background and Objectives: Research in one of the basic foundations in the society's development. On the other hand, universities are the most important places for science production and therefore appropriate organization of academic researches is one of the effective factors in society's progress. The aim of this study was to survey research barriers from viewpoint of faculty members of medical universities of Iran.

Subjects and Methods: In the initial step all related published papered were searched without any time limitation by searching the following databases: Magiran, Noormags, Barakat Knowledge Network System, Civilica, SID, ISI Web Of Science, PubMed, Scopus, Science Direct and Google Scholar and Elmet search engines with standards keywords. Overall, 110 documents were retrieved and 100 of which were deleted because of being unrelated, duplicates or unusable documents. Ten documents after quality control were utilized in this study.

Results: In this study 9 subject categories of research barriers were extracted from which educational barriers were considered as the highest barrier and facilities barriers was ranked as the lowest. Other barriers in order of importance were: financial, cultural-societal, individual, management, organizational, professional, and strategic-policy making.

Conclusion: The findings of this study suggest that a lot of reported barriers involve the organization of pre-university and university educational system. Therefore, preparing people during the pre-university education, and adopting necessary strategic changes in the scientific and cultural training for doing research in the university educational system seems essential. Furthermore, it is also necessary to modify commonly strategies and rules in the field of research that specifically aimed to facilitate research works and provided both financial and spirituality of the researchers.

Keywords: Research barriers, Faculty members, Medical universities, Review article.

►Please cite this paper as:

Fatahiasl J, Kousari R, Dastoorpoor M. A Survey on Research Barriers from the Viewpoint of Faculty Members of Medical Universities of Iran: A Systematic Review. *Jundishapur Sci Med J* 2018; 17(5):467-479.

Received: Aug 21, 2018

Revised: Dec 10, 2018

Accepted: Jan 7, 2019